

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. IX. De beneficio Exemplorum omnis virtutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

Matth. 5. &
Luc. 6.Psal. 77.
Matth. 13.

Sap. 13.

Sap. 9.

nos ad fiduciam diuinæ providentiæ, ad mortis contemptum, ad patientiam, mansuetudinem, humilitatem, temperantiam, ceterasque virtutes mirabiliter instruit. Omitto stupendam illam, & carni paradoxam beatitudinum doctrinam, ad quam tota Philosophorum doctrina vix umbræ instar obtinet. Quam verè de se dixit Sapientia illa: *Aperiam in parabolis os meum, eructabo abscondita à constitutione mundi!* Quis ergo neget, hoc beneficium doctrinæ infiniti esse pretij? Est enim fundamentum salutis, est radix immortalitatis & vitæ æternæ: sine hac doctrina omnis ars, omnis scientia, prudentia, eloquentia, industria vana est, & magis noxia quàm utilis: ad hanc omnis sapientia humana nox est, & meræ tenebræ. *Vani enim sunt omnes homines, in quibus non est scientia Dei. Et si quis erit consummatus inter filios hominum, si ab illo abfuerit sapientia tua, in nihilum computabitur.* Deinde si beneficij magnitudo pensetur ex modo & labore quo collatum est, etiam ex hoc capite hoc beneficium infinitè æstimandum, quod tanto labore, sudore, studio & incommodis Filij Dei nobis est præstitum.

CAPVT IX.

*De beneficio Exemplorum omnis virtutis.*Tertium beneficium,
Exemplum.

Cur via virtutis vitetur ardua, & sæculi facili.

TERTIVM beneficium est *Exemplum omnis virtutis*, quod nobis Sapientia incarnata per seipsam præbuit. Non satis illi erat nos docere verbo, & omnis boni disciplinam diuino sermone suo mentibus nostris commendare, sed voluit etiam nos confirmare ac incitare suo exemplo, & ad omne virtutis officium præire. Multi enim alioquin dicturi erant, facile esse perfectam virtutem oratione tradere; sed nimis difficile, operatione & factis exhibere: hanc difficultatem non esse Dominum nostrum expertum, sed graua nobis onera imposuisse, quæ digito suo ipse non tetigisset; sicque difficultate rei deterriti, salutarem doctrinam vel non fuissent complexi, vel semel susceptam abiiecissent. Mens enim humana, cum inter naturas rationales sit infima, ac proinde carni mortali inserta, & sensibus addicta, nihil præter sensibilia & temporalia, vt honores, diuitias, voluptates perfectè apprehendit: spiritalia, vt pulchritudinem virtutum, & bona vitæ futuræ, obscure & confuse. Hinc fit vt à spiritualibus moueatur parum & languidè, à sensibilibus multum & validè. motiones enim affe-

affectuum, cognitionis apprehensionem sequuntur. quare obiectis difficultatibus, & iis quæ carni molesta, homo facile recedit, & studium virtutis abiicit: molestias enim illas, utpote sensibiles & naturales, valide apprehendit; cumque oriuntur ex rebus obscuris & non satis per experientiam comprobatis, fingit eas centuplo grauiores quam reuera sint, & ita facile ab illis vincitur. bonum enim imperfecte apprehensum, (quale est bonum virtutis & gloriæ celestis) non tantum attrahit, quantum ingens molestiarum imaginatio deterret. In bonis autem sensibilibus persequendis (qualia sint opes, honores, & voluptates) etiam magnæ difficultates se offerant, mens tamen humana perstat: quia etiam illæ molestiæ per se deterreant, magis tamen bonorum speratorum vehemens apprehensio allicit, quorum ardens amor facit, etiam ipsas molestias longè quàm reipsa sint minores videri. Hæc est pænè tota ratio & prima origo, cur via virtutis, alioquin per se facilis & iucunditatis plena, videatur difficilis & amara; econtrariò via sæculi, reuera aspera & molestissima, videatur facilis & iucunda. Plus enim allicit fortis apprehensio bonorum sensibilibum, quàm deterreat imaginatio malorum illis annexorum: & plus deterret valida imaginatio molestiarum quæ studio virtutis inesse videntur, quàm apprehensio bonorum spiritualium (quæ in nobis valde tenuis & obscura) alliciat. Dominus igitur huius infirmitatis nostræ conscius, ut fortius apprehenderemus bonorum spiritualium excellentiam, & minoris æstimaremus difficultates annexas, exemplo suo in omnibus præire voluit, & sensibile exemplar omnis perfectionis nobis exhibere, ad quod assidue intuentes, totam vitam nostram conformemus.

65 Primùm igitur dedit nobis illustrissimum exemplum *paupertatis, humilitatis, & contemptus sæculi*, dum sibi parentes pauperes deligit, dum in stabulo nascitur, dum præsepio cunarum loco utitur, dum neque domum neque supellectilem, neque locum vllum, ubi caput suum reclinet, possidet, dum ut mendicus elemosynis piarum vivit, dum pauperes discipulos sibi sociat.

Castitatis, quia de virgine castissima nasci voluit, & ipse perfectissimè virginitatem seruauit, & omnes tantæ rei capaces ad eius excellentiam est hortatus.

Obedientiæ, subdens se parentibus, subiiciens Principibus, subiiciens Legi veteri, & obediens Patri usque ad mortem, mortem autem crucis.

*Exemplum
paupertatis,
& aliarum
virtutum.*
Luc. 1. & 2.
Luc. 9.
Psalm. 39.
& 108.
1. Cor. 8. 9.
Math. 4. &
Ioan. 1.
Math. 19.

Luc. 2.
Math. 17.
Philip. 2.

Luc. 6, 12.

Orationis, crebrò rogans Patrem semotus à turbis, & pernoctans in oratione Dei; præterquam quòd mens eius omni tempore & loco per contemplationem, amorem, laudem, & gratiarum actionem Diuinitati excellentissimè esset coniuncta.

Ioan. 2.

Marc. 1, 38.

Zeli honoris Dei & salutis animarum, dum facto flagello eiicit è templo ementes & vendentes, dum totos dies vicos & oppida prædicans regnum Dei circumit, nulli parcens labori, nullis cedens iniuriis, in fame & siti, in æstu & frigore, in vento & pluuia, per aspera & lutosa, nudo capite, nudis pedibus, fatigatus laboribus, afflictus doloribus, affectus contumeliis, appetitus lapidibus, multis malis pro summis suis beneficiis exceptus. Denique, dum sponte se in mortem & omne genus tormentorum pro gloria Dei, & hominum salute tradit.

1. Petri 2.

Patientie & mansuetudinis, tum in tota vita, tum potissimum in passione. *Qui cum malediceretur, non maledicebat; cum pateretur, non comminabatur: tradebat autem iudicanti se iniuste, qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum*, qui etiam pro iis ipsis qui eum tot contumeliis & tormentis afficiebant, in mediis cruciatibus Patrem exorauit.

Simili modo dedit nobis exempla *modestie, grauitatis, maturitatis, sobrietatis, castigationis corporis, vigilantie, circumspectionis in dietis & factis, benignitatis, affabilitatis, compassionis, misericordie*, & aliorum virtutum; eaque adeò perfecta & eximia, vt præstantiora animo concipi nequeant: nam tota vita exactè respondet doctrinæ, eique ad amissim est veluti commensa, tum ex parte obiecti, tum ex parte cognitionis. Cum igitur doctrina Christi sit perfectissima, siue cognitionem spectes, qua ipse eam animo concipit; siue obiectum & rationem operandi, qua ipsius voluntas mouebatur ad operandum; etiam exempla vitæ perfectissima sunt, adeò vt præstantiora in singulis virtutum generibus dari nequeant.

Quantum
sit beneficiū
exemplorum.

Quantum autem sit hoc beneficium, ex eo primum perspicitur. ⁶⁶ test, quòd parum efficax illa spiritalis & supernaturalis doctrina, in tanta naturæ corruptione & ad sensibilia pronitate, futura erat, nisi sensibilibus exemplis ad permouendos homines iuuaretur, vt supra ostensum est. Longè enim maiorem impressionem in animum faciunt viuia exempla, quæ oculis videntur & manibus palpantur, quàm sublimis doctrina longè à sensibus remota. Vnde maximum fructum faciunt illi Concionatores, & Superiores, & animarum curatores, qui id ipsum quod docent & aliis imperant,

prius

prius ipsi vita & moribus exprimunt: sicut econtrario parum vel nihil fructus referunt, sed damnum potius inferunt, quorum vita suæ doctrinæ non respondet, & quod verbo student in proximis ædificare, exemplo deserviunt, vna manu homines ad Deum allicientes, & altera repellentes. Nihil itaque vel certè parum sine exemplo actum erat in genere humano ad vitæ sanctitatem. Deinde, quod hæc exempla tanti Filio Deisterint. Idè enim tot annis in terris nobiscum versatus est, idè tot labores subiit, tot calumnias & acerbitates sustinuit, tam grauias & indignas perpessus est. Neque enim ad soluendum pretium redemptionis nostræ, tot & tam diuturnis laboribus & perpeffionibus opus erat: vna enim precatio, vna Sanguinis gutta, ad totius mundi abluenda peccata ex se erat sufficientissima. Sed ad luculentissimum omnis virtutis & perfectionis exemplum exhibendum illa erant potissimum necessaria: quamuis simul in illis subeundis non solum exemplum & imitationem, sed etiam redemptionem & solutionem nostri debiti spectauerit, vt propitiatio & redemptio nostra eò copiosior esset & redundantior. Ratio tamen exempli & imitationis videtur fuisse præcipua, cum modum necessariæ redemptionis tantopere excesserit. Vnde passim Scriptura etiam passionem & crucem exempli causa ipsum subiisse docet. B. Petrus Epist. 1. cap. 2. *Christus passus est pro nobis, vobis* (etiam vobis qui non estis discipuli vel Apostoli) *relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius.* & cap. 4. *Christo igitur passo in carne, & vos eadem cogitatione armamini.* & Dominus ipse Matth. 20. cupientibus cum ipso regnare inter primos, *Potesis, inquit, bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* & Apostolus Paulus passim Christum crucifixum, vt exemplar omnis sanctitatis imitandum proponit. Non ergo parum momenti exemplum vitæ Domini nostri ad salutem & perfectionem adipiscendam habere putemus, quod ipsi tot laboribus & doloribus constitit, sed potius illud fuisse necessarium: alioquin Domino non tantopere cordi futurum. Hoc maximè omnes Sancti noui Testamenti intuiti sunt, & eos ad tantam sanctitatem euexit. Hoc martyria excitauit, hoc paupertatem, humilitatem, contemptum sæculi, virginitatem docuit, hoc omnium Religionum fons & origo, ex hoc omnia Sanctorum exempla, veluti ex prototypo sunt deducta. Quare sicut pictor, qui eximiam aliquam formam in tabula vult depingere, assidue propositum habet exemplar quod vult imitari, ad illud creberrimè respectans, vt illi suam picturam, quantum fieri potest, assimilet:

Extrauag. V.
nigenus, De
penit. & re-
mission.

Psal. 129, 7.

Rom. 8.
Hebr. 12.

Exemplum
Christi sem-
per ob oculos
habendum.
Galat. 2.

Math. 10.

milet: ita quivis Christianus, & maximè Religiosus, cuius tota professio est Christum imitari, Christi imaginem in se exprimere, atque adèd Christum induere, vt dicere possit cum Apostolo; *Vino autem non iam ego, vivit verò in me Christus*: debet Christi vitam & conuersionem semper habere præ oculis, eamque ita menti imprimere & imaginatione sibi representare, vt hæc cælestis forma ex intellectu transeat penitus in affectum, & ex affectu in opus, totamque vitam externam; vt foris & intus simus omnino Christo similes, & vt sic dicam Christiformes. Hæc enim est summa hominis Christiani perfectio, similè esse Christo Domino suo. Nam *non est discipulus supra magistrum; perfectus autem omnis erit, si sit sicut magister eius*. Tales fuere magna illa nomina Petrus & Paulus, ceterique Apostoli, & quicumque sanctitate vitæ eximij excitere.

CAPUT X.

De beneficio Liberationis à peccato, & à morte eterna.

Quartum
beneficium,
Liberati à
peccato.

Peccati ma-
litiâ infinita.

QUARTUM beneficium est *Liberatio à peccato*. Hoc quoque beneficium est immensum, siue malum spectes quod tollitur, siue modum & difficultatem qua sublatum est. Si enim ipsum malum consideres, sicut Deus est summum bonum, ita peccatum quod repugnat diuinæ bonitati, est summum malum. Quare sicut Deus est bonum infinitum, ita quoque peccatum, immensum quoddam est malum. Crescit enim magnitudo offensionis ex magnitudine personæ offensæ: quò enim persona offensa dignior, eò iniuria est grauior. Si ergo persona sit infinitæ dignitatis, peccatum quoque malitiam quodammodò infinitam habebit. Hinc fit vt nulla pura creatura pro peccato mortifero ex æquo satisfacere possit, imò nec omnia Sanctorum opera vel vnum peccatum valeant compensare; adèd vt si in statera appensa fuerint, hinc quidem vnum peccatum mortiferum, inde verò tota bonorum operum, quæ vquam ab Angelis vel hominibus facta sunt, collectis; longe præponderatum sit peccatum. Tota enim illa collectio finitæ est bonitatis, & quasi nihil ad honorem tantæ maiestati debitum. At peccatum cum repugnet illi maiestati, infinitam quamdam malitiam continet; vtpote superioris ordinis in ratione mali, quàm sint opera iustorum in ratione boni; vt infra, cum de Iustitia agemus, ostendetur. Quam ob causam sancti Patres docent necessarium fuisse Filium Dei incarnari, vt pro peccatis nostris iustam satisfactionem & pretium